

TABEL 9. Efterafgrødeudbytter ved planteklip ultimo oktober og NDVI målt med satellit primo oktober 2018 (T5)

Efterafgrøde	Efterafgrødetype	Tilført gødning, kg N pr. ha	NDVI, satellit	Pct. N i tørstof	Udbytte, hkg tørstof pr. ha	Udbytte, kg N pr. ha	Marginaloptagelse i pct.
<i>2018. 3 forsøg</i>							
Bornholm	Vårbyg og olieræddike	0	0,85	4,5	22	98	73
		30	0,86	4,5	27	120	
Skive	Olieræddike	0	0,80	3,5	16	55	175
		30	0,80	3,4	32	107	
Rødekro	Græs	0	0,75	1,8	8	15	50
		30	0,75	2,4	12	30	

sel. Derimod er kvælstofkoncentrationen forøget med tilførsel af kvælstof til græs ved Rødekro, og her er kvælstofudbyttet ligeledes forøget mere end tørstofudbyttet.

For at undersøge, om tilførsel af kvælstof medfører en større risiko for udvaskning er N-min målt sidst i oktober. N-min fremgår af tabel 10. I forsøget ved Skive optager den gødede olieræddike mere kvælstof end tilført, men niveauet af N-min i oktober er alligevel højere i det gødede forsøgsled. I de to resterende forsøg optager efterafgrøderne en mindre del af det tilførte kvælstof, og N-min er omkring 15 kg kvælstof pr. ha højere i gødede forsøgsled.

FOTO: PETER KARLSEN, SØNDERJYSK LANDBOFØRENING

Græs som efterafgrøde ved Rødekro. Mørkegrønne parceller er gødet med 30 kg kvælstof pr. ha.

TABEL 10. N-min (0-75 cm) efter efterafgrøder med og uden gødning (T5)

N-min	Efterafgrødetype	Tilført gødning, kg N pr. ha	N-min, ved anlæg	N-min, primo oktober
<i>2018. 3 forsøg</i>				
Bornholm	Vårbyg og olieræddike	0	-	44
		30	-	59
Skive	Olieræddike	0	95	21
		30	95	27
Rødekro	Græs	0	52	18
		30	52	32

Forsøgene fra 2018 viser, at man med kvælstoftilførsel til efterafgrøder kan øge deres biomasse markant. Dog vil der ved kvælstoftildeling være en øget risiko for nitratudvaskning i løbet af efterår og vinter.

Græs som efterafgrøde udlagt i vinterhvede

> NANNA HELLUM KRISTENSEN, SEGES

Specielt på sandjorde er græsudlæg i korn normalt en sikker efterafgrøde. Som regel er sikkerheden størst, når græsset udlægges i vårsæd, men især på svinebedrifter,

FOTO: NANNA HELLUM KRISTENSEN, SEGES

Plantebestand i september 2018 i forsøg ved Rødekro. Blandingen af cikorie og almindelig rajgræs har lidt under tørken, men cikorie har klaret sig markant bedre end almindelig rajgræs.

kan det være fordelagtigt, at dyrke meget vintersæd. Derfor er der i 2018 anlagt fire forsøg med forårsudlæg af græs i vintersæd. Udfordringen med udlæg i vintersæd kan både være skade på hveden i forbindelse med såning samt konkurrence mellem græs og vintersæd kan koste udbytte i vintersæden.

Der er anlagt fire forsøg, hvor henholdsvis almindelig rajgræs og en blanding af almindelig rajgræs og cikorie er udlagt i vinterhvede i starten af april med en skiveskær-såmaskine eller tilsvarende. To forsøg er blevet stoppet, da der grundet tørken ingen vækst har været i udlægget. I de to resterende forsøg er der i løbet af vækstsæsonen næsten ingen græs, og der er ikke målt udbytter i hveden som planlagt. Dog er der i det sene efterår bedømt plantedække i de to forsøg, men plantedækket er meget sparsomt, og generelt klarer cikorie tørken langt bedre end græs, hvilket fremgår af billedet.

Teknik til såning af eftergrøder i majs

> MARTIN MIKKELSEN, SEGES

Registreringer i majsmarker med eftergrøde bekræfter tidligere års forsøg, at radsåning med trykhjul giver en mere sikker etablering af eftergrøde i majs end bredspredning af frøene.

I 15 majsmarker er foretaget registreringer i eftergrøden. Eftergrøden er sået med to typer såteknik. I markerne i Nordjylland og Sydjylland er der anvendt én såteknik i hver mark. I Midtjylland er eftergrøden sået med to såteknikker i hver mark.

Den ene såteknik er bredspredning og nedharvning af frøene. Den anden såteknik er radsåning med slæbeskær og trykhjul. I Nordjylland og Midtjylland er radsåning sket i tre såspor mellem to majsrækker med 18 cm afstand. I Sydjylland er radsået i 4 såspor mellem to majsrækker med 12-13 cm afstand. Jordtypen er JB 1-3. Eftergrøderne er sået samtidig med radrensning i meget tør jord i majsens vækststadium 15 til 31. Første vanding i vandede marker er sket efter såning af eftergrøden i perioden 10. juni til 4. juli. I alle marker er eftergrøden alm. rajgræs.

TABEL 11. Såteknik til såning af eftergrøder i majs (T6)

Eftergrøde i majs	Vanding, mm	Såning af eftergrøde		Planter pr. m ² august	Markspiring, pct.	Pct. dækning af jordoverflade ³⁾		
		kg ud-sæd pr. ha ¹⁾	vækststadium majs			aug.	sept.	okt.

2018. 9 marker med bredspredning og nedharvning af frøene

1. Nordjylland	6	18	4	1	2	4	10	
2. Nordjylland	6	18	2	1	1	6	16	
3. Nordjylland	6	19	4	1	2	4	9	
4. Midtjylland	10	31	234	47	4	14	33	
<i>Gns. 4 uvandede marker</i>					13	2	7	17
5. Midtjylland	100	10	31	96	19	8	20	41
6. Midtjylland	100	10	31	100	20	16	24	34
7. Sydjylland	180	6	16	230	77	10	18	60
8. Sydjylland	125	6	16	51	17	10	12	19
9. Sydjylland	180	6	16	238	79	10	18	18
<i>Gns. 5 vandede marker</i>					42	11	18	34
<i>Gns. alle 9 marker</i>					29	7	13	27

2018. 9 marker med radsåning og trykhjul

10. Nordjylland	8	18	0	0	0	9	14	
11. Nordjylland	8	18	0	0	0	9	7	
12. Nordjylland	8	18	0	0	0	5	6	
13. Midtjylland	10	31	262	52	4	18	22	
<i>Gns. 4 uvandede marker</i>					13	1	10	12
14. Midtjylland	100	10	31	149	30	14	20	50
15. Midtjylland	100	10	31	105	21	15	26	49
16. Sydjylland	60	7	15	319	91	41	55	90
17. Sydjylland	120	7	16	312	89	44	95	
18. Sydjylland	120	7	16	315	90	40	90	
<i>Gns. 5 vandede marker</i>					64	31	(34)	75
<i>Gns. alle 9 marker</i>					41	18	(20)	47

¹⁾ Alm. rajgræs.

²⁾ I august er bedømt i perioden 31/7 til 15/8. I september er bedømt i perioden fra 14-20/9. I oktober er bedømt i perioden 31/10 til 1/11. Ved bedømmelse af dækningen af de radsåede eftergrøder indgår også arealet omkring majsrækken, hvor der ikke er sået eftergrøde. Med radsåning er der 15 til 20 cm mellem majsrække og yderste såspor med eftergrøde.

Registreringer, udsædsmængder for eftergrøden og majsens vækststadium på såtidspunktet for eftergrøden fremgår af tabel 11.

Registreringer i bredsåede eftergrøder er vist øverst i tabellen og i radsåede nederst. Resultaterne er for hver såmetode delt op i marker med og uden vanding. Udsædsmængden er for begge såteknikker mellem 6 til 10 kg alm. rajgræs pr. ha.

Eftergrødens markspiring og dækning af jordoverfladen er i gennemsnit af alle marker størst ved radsåning. I de uvandede marker er eftergrøden først begyndt at spire, da der kom regn midt i august. I de uvandede marker er markspiring og dækning af jordoverflade mindre end i de vandede marker, og markspiring og dækning er på samme niveau efter de to såmetoder.